Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannenberg, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 8 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 264. Brașov, Sâmbătă 30 Noemvre (12 Decemvre) 1896.

## Ungurii contra alianței germane.

Erăși a fost o discusiune asupra politicei esteriόre în camera ungurέscă. In ședința de ieri, ministrul-președinte Banffy, după cum a fost promis, a rĕspuns și „în merit“ la interpelația cunoscută a deputatului Polonyi, relativă la desvĕlirile din „Hamburger Nachrichten“.

Rĕspunsul, ce l'a dat ministrul-președinte și pe care fără îndoélă l'a stabilit mai întâiŭ cu ministrul de esterne, din care causă l'a și cetit de pe hârtiă, este fόrte puțin lămuritor. Baron Banffy se provócă la declarările făcute de cancelarul Hohenlohe și de secretarul de stat Marschall în parlamentul german, și repetând ce a mai dis, că tema acéstа aparține mai mult istoriei, se avêntă la o declarațiune menită de a liniști pe toți privitor la situațiunea actuală. Un astfel de tractat, ca cel, despre care e vorba în „Hamburger Nachrichten“, dise el, nu esistă adi, ér raporturile monarchiei austro-ungare cu Germania sunt cele mai bune și intime, așa că tripla alianță adi, ca și mai înainte, formézà basa solidă și nealterată a politicei austro-ungare. Ér ce privesce tratatul secret germano-rusesc, afacerea fiind de natură atât de delicată, nu póte intra în amĕnuntele ei.

Acesta a fost în esență rĕspunsul ministrului-președinte. Cu acest rĕspuns însĕ interpelantul Polonyi nu a fost mulțămit. Și aici s'a întêmplat ceva până acuma ne mai pomenit în camera ungurέscă. A fost atacată alianța cu Germania.

Polonyi, unul din stegarii grupulețului ugronist, ce se compune din opt deputați, s'a străduit sĕ dovedéscă în replica sa, că aliatul german, când a încheiat tractatul secret cu Rusia, ne-a înșelat pe noi, cei din Austro-Ungaria. Mai întâiŭ ne-a obligat prin tractatul, ce l'am încheiat cu ea, și apoi s'a înțeles la spatele nóstre cu Rusia, obligându-se a rĕmâné neutrală în casul unui conflict cu monarchia nóstră.

Étă proba cea dintâiŭ, esclamă Polonyi, ce ni-a dat'o tênĕra împĕrățiă germană despre credința ei! Și décă acéstă probă a eșit astfel, cum sĕ ne mai încredem în viitor în fidelitatea aliatului nostru. A accentuat mai departe, că acel tractat secret germano-rusesc nu aparține numai domeniului istoriei, deόrece cancelarul Hohenlohe numai de curênd a declarat, că raporturile dintre Germania și Rusia nu s'aŭ schimbat. Polonyi a terminat printr'un apel cătră guvern, ca în vederea, că Germania umblă sĕ ne păcălέscă, sĕ-și caute aliați acolo, unde póte conta la fidelitate și unde înclinările și interesele națiunilor coincid în mod firesc.

Firesce, că covîrșitórea majoritate a luat la cunoscință rĕspunsul ministrului-președinte și a arătat printr'asta, că nu i-a în sémă cele dise de Polonyi. Dér étă, cum se esprimă „Magyarorszag“ despre însemnătatea, ce pretinde, că au avut'o declarațiunile deputatului Polonyi:

„Până acuma în tótă Europa domnea părerea, că alipirea strînsă a monarchiei nóstre de Germania se basézà mai cu sémă pe opiniunea publică maghiară. Credința acéstа a nimicit'o adi Polonyi, al cărui atac înverșunat în contra alianței germane tóte partidele opoziționale l'au întêmpinat cu aprobări tot mai potențate, și peste acéstа l'au susținut prin aceea, că n'au luat la cunoscință rĕspunsul lui Banffy“.

Aceste cuvinte fac impresiunea, ca și când formidabilii opoziționali de tagma lui Polonyi ar vré sĕ-și facă ei înși-și curagiu la noua întreprindere a atacului în contra alianței cu Germania. Ori cum ar fi însĕ, e bine, căci e timpul suprem, ca la rêndul ei și Germania sĕ se convingă de soliditatea și fidelitatea acelora, cari de cătră opiniunea publică germană sunt priviți ca razimul de căpetenia al triplei alianțe în monarchia austro-ungară.

---

**Corb la corb nu-și scóte ochii.** Ni-se scrie: Astfel Lauran deși e vicariu tot Lauran rĕmâne. Simțămêntul lui maghiaron nu-l schimbă demnitatea vicarială, ci încă îl întăresce. Deși cu tot dreptul așteptam, ca preotul rusesc din Carei Pazukánics Ignácz, care a fost celdintâiu maghiarisător în părțile Sătmărene atât a liturgiei, cât și a funcționarilor bisericesci, sĕ fiă reprobat din partea ordinariatului pentru fapta sa. Dér aceste încă i-au servit de merit în ochii D-lui vicariu, căci abia se resuflă ca vicariu și îl și denumi pe d-l *Pazukánics* de *protopop onorar* și *asesor consistorial.* Al doilea merit îl face Rutênul, că a făurit 2 telegrame în numele poporului de Carei ca și cum l'ar dori de preot — despre ce nici n'a sciut nimic — pe cumnatul lui Lauran, vestitul protopop millenarist și preot în Boghiș, Antoniu Pappdan, frate de cruce cu Pazukánics, care — audi minune — de frica gendarmilor nu pόrtă nici o fóiă românéscă.

X.

---

## Programul politicei guvernului în Ardeal și Sĕcuime.

Sĕcuiul Beksics Gusztáv a publicat dilele acestea o mică broșură, în care vorbesce despre politica, ce dice, că are s'o urmeze guvernul de aci înainte în Ardeal și mai ales în Sĕcuime. Acéstă politică se reduce cam tot la aceea, ce a scris sĕptĕmâna trecută Beksics în guvernamentalul „*Nemzet*“, despre care am amințit și noi: adecă la *căpĕtuirea Sĕcuilor.*

Beksics arată în acéstă broșură, că *naționalitățile nemaghiare nu sunt periculόse pentru unitatea Ungariei.* Faptul, dice el, că în comitatele unguresci de dincolo de Dunăre se află Germani, Vendi, Croați, cari nu vorbesc unguresce, nu strică nimic „unității naționale“, nu nimicesce unitatea națională maghiară limba germană a Șvabilor din Bănat, nici limba slavă a Sêrbilor, ce sunt în decrescere, și a celorlalți soți de rassa lor.

„In mod serios și fatal amenință unitatea națiunei nóstre și, prin urmare, unitatea statului nostru *o singură rassă și în o singură regiune; — acéstă rassă*“, continuă Beksics, „*o formézà Românii.* Pentru asimilarea acestora ofer un puternic ajutor la apus Maghiarii din „Alföld“, ér la rĕsărit Maghiarii din Sĕcuime. Esența problemei, a programului și a politicei naționale constă în aceea, că aceste două puncte de sprijin trebuesc desvoltate și întărite“.

Spune apoi „Beksics-bácsi“, că tocmai Sĕcuii, „cari formézà la rĕsărit stêlpul ideei naționale și a ideei de stat maghiar“, sunt mai slăbiți, mai isolați. Pledézà deci pentru „întărirea Sĕcuilor“, ca nu cumva aceștia sĕ fiă turtiți la pâmênt când se va ridica pe umerii lor giganticul „stat național maghiar“. Aducerea în legătură a Ungurilor din Ardeal cu cei din „Alföld“ este, după Beksics, o condițiune indispensabilă pentru consolidarea națională și de stat a Ungariei. Trebue deci întărite cele două puncte de radim (Sĕcuimea și „Alföld“-ul), ca sĕ se pόtă clădi peste ele „marele pod unguresc, pe care l'au distrus torenții secolilor“.

Beksics în broșura sa nu intră în amĕnuntele acestui program, dér dice, că esecutarea programului este problema guvernului.

Cu alte cuvinte, politica de căpĕtuire, după cum spune Beksics, are sĕ se facă pe față și fără nici o genă. Contribuabilii nemaghiari au sĕ se încόrde strajnic, căci până se vor ridica și întări bine „cele două stêlpuri“ din sudórea lor, au sĕ muncéscă și sĕ plătéscă până vor îmbrânci!

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## „Cartea négră“.

*Unde dai și unde crépă.*
Prov. român.

*Rĕspuns la „Cartea négră“ (A „fekete konyv“), scrisă de br. Stefan Kemény junior în 1849, și publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország“ din Budapesta.*

De Axentie Severu.

19) (Urmare).

Se face prin mulți obiecțiune: adecă cum-că opidul acesta a avut contractuale indatorire de a păzi cassele împĕrătesci; e adevĕrat, dér comunitatea Zlatnei au și păzit totdéuna bunul Impĕratului nici s'a udit când-va o încercare de a irrumpe diua séu nóptea în cassa Impĕrătéscă ba chiar nici pe drumul Țerei nu s'a întêmplat cândva vre-o atacare a Gornicilor de cameră, cari de multe-ori nóptea târdiu și numai câte doi trei, ba spunênd cea dréptă, uneori și peste mii și peste mii de galbeni dela Belgrad la Zalatna. Așișderea călĕtorea și privații mai ales schimbătorii de galbeni. Arsături prin punere de foc nici nu s'au pomenit, omoruri fόrte rare și numai prin bețiă.

Ne întόrcem éră la disul contrat: Acesta când s'a încheiat, nimeni nu a visat de ai întinde puterea și la casurile unei revoluțiuni, — apoi precum spusesem mai în sus, orășenii de frica gardei maghiare, care precum se dicea mai aștepta ajutor dela Țéră, și din Sĕcui au fost împrăștiați prin păduri și pe déluri. Afară de acéstă poporațiune română a Zlatnei, a fost în semestrul al doilea anului 1848 cu fapta deslegată de sub pomenitul contract, fiindcă garda maghiară trăsese cătră sine tótă poliția locului, ține varda tocmai în edificiile cassei Impĕrătesci, dobêndindu-și locul acesta tocmai sub titula, de-a sigurisa și cassa Impĕrătéscă, bătea în tótă séra dobele prin oraș, trimitea patróle tótă nóptea în sus și în jos.

Multe și mai multe ar fi mult ororată comisiune! ce noi am putea înșira despre dușmănosa purtare a gardiștilor maghiari cătră poporațiunea română din Zlatna, dér nu li-e locul aici, nici nu vrem a îngreuna pe mult onorata comisiune, cu plângeri și vaiete. Totu-și sĕ ne fiă iertat a atinge pe scurt atâta: cum-că de nu se amesteca officialii din Zlatna în lucruri politice, arestând pe preotul Balinth, care fusese căutat spre prindere în Abrud pentru agitații politice pe partea Tronului Impĕrătesc, oprind călĕtorii cătră Abrud, și cercetându-le căruțele lor, că óre nu duc praf, și munițiune în sus, de nu se lua jos pagiura Impĕrătéscă de pe edificiul administrațiunei Montane, décă dișii officiali nu compunea din sine garda națională, luând și respective silind și pe bieții meseriași a lua parte la dênsa, décă tóte aceste nu se făceau, nenorocirea Zlatnei nu se întêmpla. Secarembul, Hondolul, Offenbaia, și alte locuri Montane, unde nu a esistat garda națională, stau și astădi întregi.

Intre împregiurările aceste socotim după umilita nóstră părére, cum-că dreptatea nu póte pofti, că dauna din 23 Octomvre 1848 prin foc casionată, sĕ se arunce în spatele românimei. Acésta cu atâta mai vêrtos nu s'ar cuveni, fiind-că despre pagubele casionate Românilor prin maghiari înainte și după catastrofa Zlatnei nu se face pomenire.

Din contră cu tótă dreptatea se cade, că dauna Erariului prin furtul banilor, a aurului și argintului crud casionată sĕ se întórcă la legiuitul sĕu proprietar, spre scopul acesta firesce ar trebui cercetați furii respectivi, și ar trebui siliți la înturnarea bunului furat, scim cum-că tocmai cu acest scop a venit încóce mult onorata comisiune; dér vedem cu durere, cum-că furii ținêndu-se strîns de regula făcĕtorilor de rĕu: *si fecisti nega* pun taga fără de rușine. Scim și aceia: cum-că dela catastrofa Zlatnei încóce mișeii aceia tot beund și jucând partea cea mare a jefuiturei sale nu o mai pot inturna.

Noi dér pĕtrunși de spiritul credinței cătră Inălțatul și bunul Monarch, pĕtrunși de iubirea onorei națiunei nóstre, după o consfătuire frățéscă, am aflat de cuviință și de datoriă: a propune onoratei comisiune, ca cel mai bun mijloc spre despăgubirea Erariului reparațiunea pagubei casionate prin furtul banilor, și a metalelor nobile peste șépte séu opt-spre-dece comunități, care în 23 Octomvre năvăliră asupra opidului Zlatnei, dér nici înainte, nici după depărtarea gardei maghiare nu avură grije pentru siguritatea casselor Erariale asupra hoților, cari nici pentru Dumnedeu, nici pentru Impĕratul, nici pentru națiunea sa având ceva simțire, prilegiul resculărei poporului îl întrebuințară în folosul sĕu, și pescuirea în turbure.

(Va urma).

## Secularisarea averilor bisericescĭ.

Se vorbesce, că ministrul-preşedinte Banffy pregătesce în ascuns o acţiune, care va produce cea mai mare sensaţiă în tótă ţéra. Acésta o prevestesce o scire publicată în numĕrul de alaltă-séră al semi-oficiosului „Orsz. Ért.“, care anunţă în cuvinte scurte, dér semnificative, că consilierul ministerial *Dr. Dárday Sándor* va ţiné mâne, Sâmbătă séra, o conferenţă publică „*interesantă şi probabil de mare importanţă în urmările sale,* vorbind despre *inspecţiunea, ce-o are statul asupra fondurilor şi a fundaţiunilor*“.

Scirea acésta o comentéză „Magyar Hirl.“ în următorul chip:

Guvernul, din datele ce şi-le a cules până acum pentru *regularea salariilor preoţescĭ* a aflat, că pe când unii parochĭ au câte-un salar de 4000 fl., pe atuncĭ capelanii lor, carĭ esecută tóte funcţiunile bisericescĭ, abia au câte 300 fl. la an. Răportul acesta guvernul voesce sĕ-l schimbe şi reguleze. Se pare însĕ, că din anumite părţĭ interesate în causă vor sĕ-i facă guvernului marĭ greutăţĭ. Pentru paralisarea acestora, guvernul prepară acum terenul pentru secularisarea averilor bisericescĭ. Baronul Banffy a însărcinat adecă pe consilierul ministerial Dr. Dárday Sándor, preşedintele secţiunei de drept public a ministeriului presidenţial, ca sĕ pregătéscă *un elaborat cu privire la inspecţiunea, ce-ar fi a se esercita din partea statului asupra fondurilor şi fundaţiunilor bisericescĭ,* în care elaborat sĕ se ocupe cu *patenta împĕratului Iosif privitóre la luarea averilor bisericescĭ în posesiunea statului,* — patentă, care mai târdiu a fost revocată.

„Magy. Hirl.“ crede, că prin acésta guvernul urméză două scopurĭ: de-o parte sĕ familiariseze opiniunea publică cu idea secularisărei, ér de alta ca sĕ foloséscă operatul lui Dárday ca basă la făurirea unui eventual proiect de lege pentru secularisarea averilor bisericescĭ.

La tótă întâmplarea, e fórte caracteristic, că tocmai un consilier ministerial din nemijlocită apropiare a lui Banffy se ocupă cu acéstă temă într'o conferenţă publică. Se crede, că Dárday va da chiar şi unele lămurirĭ asupra planurilor, ce le urzesce guvernul în acéstă gravă cestiune. Noi credem însĕ, că pe lângă tot succesul, ce l'a raportat la alegerĭ, Banffy cu greu va cuteza sĕ pună la ordinea dilei acéstă cestiune, căcĭ fórte uşor ar puté-o păţi. Mai probabil este, că Banffy de-ocamdată ameninţă numai.

## Saşii şi efectele legii pentru şcolele medii.

Am reprodus şi noi un estras din articolul lui „*Sieb. D. Tgbtt*“ dela 4 Dec. a. c., în care se plânge, că universităţile unguresci desvóltă în tinerii Saşĭ şovinismul săsesc, până acum necunoscut în sînul poporului săsesc, îngâmfare şi nemodestiă.

Contra insinuărilor acestui articol ia posiţiă. „*Kronstädter Ztg.*“, organul Saşilor „verdĭ“, în numerii sĕi din 8 şi 9 Dec. a. c. In primul articul stigmatiséză autorul pe scriitorul din Sibiiu, care pentru de-a puté lovi în Saşii „verdĭ“ denunţă şi suspiţionéză tinerimea săséscă cu lucrurĭ neadevĕrate. „Kr. Ztg.“ apără tinerimea săséscă contra învinuirilor venite dela cea mai nouă speciă a Saşilor internaţionalĭ şi interconfesionalĭ şi revindică pentru tinerime nu numai dreptul, dér şi datorinţa de a se însufleţi pentru ideale şi pentru ideile, carĭ agită presentul, căcĭ numai astfel se póte desvolta şi susţiné la înălţime conscinţa naţională, contra căreia zădarnic se vor lupta cei întraţĭ în apele falsului liberalism. In fine speréză organul Saşilor „verdĭ“, că tocmai aceste debuturĭ ale „internaţionalilor“, tocmai acest alarm contra consciinţei naţionale săsescĭ va trezi la cap poporul săsesc, care va trece la ordinea dilei peste svêrcolirile importante ale liberalismului şi materialismului modern săsesc.

In numĕrul următor al lui „Kr. Ztg.“ rĕspunde un student sas universitar din Cluşiu la învinuirile organului din Sibiiu, respingênd cu indignaţiune insinuările nedrepte şi próste. Studentul demonstréză, éră tinerii saşĭ în „conventiculele“ lor nu se ocupă cu politică şi demonstraţiunĭ, ci cu istoria, limba şi literatura poporului lor. Ér de îngâmfare şi nemodestiă nicĭ vorbă nu póte fi, cel mult de umilire, când sunt constrânşĭ sĕ facă cursurile şi esamenele într'o limbă, lor numai pe jumĕtate cunoscută. Ce le folosesce lor pregătirea prevalentă din şcólele medii, când nu-şĭ pot validita cunoscinţele din causa necunóscerii limbei maghiare. Viéţa universitarului sas la universităţile unguresci, e plină de grijĭ şi nĕcasurĭ, şi nu atât de senină, precum şi-o imaginéză Sasul „negru“ din Sibiiu.

Pentru de-a duce apoi la absurd organul săsesc din Sibiiu, arată, că acesta presentă de-o parte tinerimea maghiară într'o astfel de lumină, că Saşii nu pot sĕ convină cu ei, ér de altă parte pretinde dela tinerii saşĭ sĕ caute societatea acelor tinerĭ maghiarĭ. Desminţênd aceste, declară universitarul sas, că tinerii saşĭ nu sunt esclusivişti şi convin cu colegii lor maghiarĭ, între carĭ se află tinerĭ fórte cinstiţĭ şi cum se cade.

In fine regretă universitarul, că s'a aflat un Sas, care sĕ scrie o astfel de murdăriă la adresa tinerimii săsescĭ, cum este articulul lui „Sieb. D. Tagbltt“ si regretă, că s'a aflat fóiă săséscă, care sĕ-l publice fără scrupul şi pudóre.

## CRONICA POLITICĂ.

— 29 Noemvre.

Sunt vremurĭ grele pentru oposiţiile din tóte ţĕrile. Nu numai în România şi Ungaria, dér şi în **Bulgaria numĕrul oposiţiei** a fost **fórte redus** la alegerile pentru parlament. Oposiţia bulgară, care în Camera precedentă, numĕra 50 de membrii din 150 de deputaţĭ, este redusă în Camera actuală la 15 membri. Partidul unionist, care forma aprope jumĕtatea majorităţei în Camera precedentă, a suferit perderĭ seriόse pe când partidul d-lui Stoilow s'a întărit într'un mod simţitor. Noua majoritate guvernamentală se va compune probabil din 24 unionişti, 12 musulmanĭ, ér restul Camerei afară de 15 membri ai oposiţiei, sunt partisanii direcţĭ ai guvernului.

*

Rĕspundênd la o interpelare asupra politicei interne, **primul-ministru italian** di **Rudini** dice, că deşi recunósce nobleţa óre-căror sentimente, totuşĭ trebue sĕ împiedece de a-se trimite ajutóre populaţiunilor din Orient, carĭ s'au revoltat făţiş în contra guvernului otoman. Indeplinind acéstă penibilă datoriă, guvernul italian pórtă totuşĭ cel mai viu interes acestor populaţiunĭ, ceea ce este dovedit prin întréga sa politică orientală.

## SCIRILE DILEI.

— 29 Noemvre.

**Noul comitet al societăţii „România Jună“ din Viena** s'a constituit pentru anul administr. 1896—97 în următorul mod: Preşed. cand. ing. Corneliu *Mesaroşiu*; Vice-preşed. Drd. med. Ales. *Crăciunescu*; Secretar I. stud. med. Titu *Perţia*; Secret. II. stud. forest. Aurelian *Ţurcan*; Cassar. stud. med. Mariu *Sturdza*; Controlor. stud. phil. Carol *Conya*; Bibliot. stud. techn. Caesar *Popovicĭ*; Econom. stud. med. Iuliu *Mălinaşiu.*

—o—

**Serate literare în Făgăraş.** Ni-se scrie: Societatea „*Progresul*“ din Făgăraş în şedinţa comitetului ţinută la 5 Decemvre n. c. a decis, că în viitor sĕ arangeze după posibilitate în fiă-care lună câte-o serată literară. Prima serată de atare natură se va ţiné Marţĭ în 15 Decemvre n. la 7 óre séra în localul societăţii cu următorul program: 1) „Vasile Alexandri, viéţa şi operile sale“. Disertaţiune de Victor *Negrea*; 2) „Carneval de Bucurescĭ“, piesă musicală, esecutată de pian de d-ra Letiţia *Popa-Rad*; 3) „Nunta Zamfirei“ poesiă de G. Coşbuc, declamată de d-ra Leniţa *Ganea*; 4) Melodii naţionale, esecutate de orchestra membrilor activĭ ai societăţii; 5) „Hai în horă“, cor micst. Sperăm, că serata va fi bine cercetată şi prin acésta vor fi încuragiaţĭ membrii sĕi. — *I. D.*

—o—

**Societatea „Petru Maior“ şi „Magyar Hirlap“.** In Nrul 308 al lui „*Magyar Hirlap*“ dela 7 Noemvre a. c. a apărut o scire a dilei, în care s'a dis, că reuniunea „Petru Maior“ a tinerimei române universitare din Budapesta a aranjat o festivitate funebră la 1 Noemvre a. c. la mormêntul lui Emanoil Gozsdu, ce este aşedat în cimiteriul din strada Kerepesi, şi că cu acésta ocasiune numita reuniune a mers prin strada Kerepesi cu tricolorul român la mormênt. Privitor la conductul cu tricolorul român s'a constatat în urma cercetării, că acésta scire e nebasată. Reuniunea „Petru Maior“, a dat afară de acésta în „Magyar Hirlap“ dela 12 Noemvre a. c. şi declararea, că numita serbare n'a fost aranjată prin reuniune însăşĭ, ci de către cei ce se împărtăşesc din fundaţiunea lui Gozsdu.

—o—

**Agronomia în Finlanda.** Un raportor al diarului „Peterburski Vedomosti“ scrie: Nu de mult am primit un raport al consiliului de agricultură finlandez şi am vĕdut cum prin studiu şi diliginţă neobosită cultura îşĭ cuceresce tot mai mult teritoriu în ţinuturile polare, delătură pas de pas deşerturile şi crează nouĕ isvóră de bunăstare. In tótă Finlanda sunt anume însărcinaţĭ agronomĭ cu întroducerea de staţiunĭ de încercare, pentru a aclimatisa productele din alte ţĕrĭ. Afară de acésta esistă în tótă Finlanda 13 şcóle de agricultură esemplare. Resultatul este, că cei 1 milion şi jumĕtate de Finlandesĭ nu trăesc mai rĕu ca Ruşii.

—o—

**Vêndarea lemnelor de stejar.** In 20 Decemvre n. c. înainte de prând la 10 óre va avé loc în biroul orăşenesc forestieral din loc vêndarea a 500 trunchiurĭ de stejar din revierul Apaţa (partea de pădure Perres). Condiţiunile de licitaţiune se pot vedé totdéuna în amintitul birou în decursul órelor oficióse.

—o—

**Docurile dela Galaţ şi Brăila.** Resultatul manipulaţiunei mărfurilor în docurile şi antrepositelor din Brăila şi Galaţĭ, dela 1 Ianuarie până la 25 Septemvre 1896 e următorul: *Docurile din portul Galaţĭ*: — Mărfurĭ intrate în anul curent până la 25 Septemvre 1866, tone 41,076.328; mărfurĭ eşite, tone 40,520.289; rĕmase în magazie la 25 Septemvre 1896, tone 1,686.293. Cereale intrate în anul curent până la 25 Septemvre 1896, tone 32,748.510; cereale eşite, tone 18,576.390; aflate în magaziă la 25 Septemvre 1896, tone 14,770.190. *Docurile din portul Brăila:* — Mărfurĭ intrate în cursul anului curent până la 15 Septemvre 1896, tone 29,678 686; mărfurĭ eşite 23,769.539 tone: rĕmase în magazie la 25 Septemvre 1896, tone 6,145.656. Cereale intrate în anul curent până la 25 Septemvre 1896, tone 72,488.263; cereale eşite, 52,661.475 tone; aflate în magazie la 25 Septemvre 1896, tone 23,029.570.

—o—

**Biserica Sf. Nicolae din Scheiu:** Poimâne (Duminecă 1 Decemvre v.) va predica părintele diacon, Ioan *Prişcu.*

—o—



**Scirĭ mĕrunte din România.** „*Monitorul Oficial*“ publică decretul, prin care generalul A. *Berendei* este numit ministru de rĕsboiu. Generalul Berendei a fost comandantul corpului I de armată, Marţĭ a fost primit în audienţă de Regele şi apoi s'a şi presentat la ministeriul de rĕsboiu.

— Sĕ dice, că generalul Berendei a primit conducerea ministeriului de rĕsboiu numai sub condiţiunea, sĕ nu fiă amestecat în politică, vrênd a se ocupa numai de armată. Va fi cam greu însĕ, sĕ ocupe o astfel de posiţiă reservată ca ministru.

— Cu ocasiunea inaugurării noului *Teatru naţional dela Iaşĭ,* primăria acestui oraş a făcut sĕ se bată medalii comemorative de argint şi de bronz, carĭ vor fi distribuite între visitatorĭ.

— Ministrul plenipotenţiar al Serbiei Kosta Christicĭ a fost primit în audienţă de Regele, căruia i-a mulţumit în numele regelui Alexandru pentru darul generos făcut înundaţilor din Serbia.

— D-l Djuvara va fi numit suplent la catedra de drept constituţional la şcóla de sciinţe superióră de stat din Bucurescĭ în locul d-lui Porumbaru, numit ministru.

— Dilele aceste se vor întruni la iniţiativa guvernului majorităţile din Cameră şi Senat spre a lua o hotărîre definitivă relativ la atitudinea hotărîtóre a partidului liberal în cestiunile marĭ pendente.

— Se asigură, că 24 de senatorĭ constituindu-se în grup, s'au dus la d-l Dimitrie Sturdza şi au declarat, că nu mai pot sĕ-l recunóscă de şef al partidului.

— Rectorul universităţii d-l T. Maiorescu a cerut ministrului de culte sĕ intervină pentru darea în judecată a tuturor agenţilor publicĭ, carĭ au sĕvêrşit escesele dela universitate. Tot odată d-l Maiorescu va dimisiona, décă nu i-se va da satisfacţiă studenţilor bătuţĭ.

— In şedinţa de Marţĭ a Senatului s'a votat împământenirea d-lor Dimitrie Olteanu din comuna Bucurescĭ şi Aurel G. Perşinariu din Buzĕu.

## Din Camera română.

Şedinţa de Mercurĭ, ce s'a deschis la órele $1^3/_4$ sub preşedinţa d-lui M. Pherikide vice-preşedinte.

După formalităţile obicĭnuite, d-l Vintilă C. A. Rosetti depune o petiţiune semnată de 85 funcţionarĭ comercialĭ, prin care cer Camerei, ca sĕ facă o lege în privinţa *repausului de Dumінecă.*

D-l deputat *Politimos* cere după aceea cuvêntul şi adreséză guvernului următórea interpelare:

„Intreb pe d-l preşedinte al consiliului şi-l rog sĕ-mĭ rĕspundă, décă este adevĕrat că tratarile începute cu liberalii democraţĭ în cestiunea Metropolitului-Primat, care cestiune agită ţéra de atâta timp, „au fost întrerupte de domnii foştĭ miniştri Sturdza şi Stătescu şi décă nu se póte găsi o soluţiune din causa răutăţii şi a spiritului de rĕsbunare a acestor doi foştĭ miniştri. Sĕ binevoiască d-nul preşedinte al consiliului a mai comunica acestei onorate Adunărĭ, décă şi actualul minister este hotărît a nu da satisfacţiă opiniei publice şi crede, că este bine, ca partidul liberal sĕ fie lăsat la discreţia d-lor Sturdaz şi Stătescu“.

D-l P. S. Aurelian, preşedintele consiliului pe miniştri, a rĕspuns imediat la acéstă interpelare cu următórele cuvinte:

Guvernul s'a esprimat deja destul de clar în acéstă privinţă atât prin declaraţia ministerială, cât şi prin discursul prin care 'am pronunţat erĭ în Cameră şi care se găsesce astădĭ în „Monitorul Oficial“.

-- D-l Politimos este prin urmare greşit informat décă crede, că doi bărbaţĭ ca d-nii Stătescu şi Sturdza sunt în stare sĕ pue beţe în róte unei resolvărĭ a cestiunei metropolitane. Nu numai de bună-voinţa acestor doi miniştri nu trebue sĕ se îndoiască, prietenul şi colegul meu d-l Politimos, dér nicĭ de un Român cu bun simţ şi patriotism, când e vorba de resolvarea cestiunei metropolitane.

## „Cei doi Antimĭ“
### din Constantinopol.

Sub titlul de mai sus diarul grecesc „Patris“ dela 24 Noemvre (6 Decemvre), care apare în Bucurescĭ, scrie următórele:

De ierĭ, pe orisontul ortodox al mult încercatei cetăţĭ a lui Constantin a rĕsărit, între Patriarh şi Exarh, şi un al treilea sóre, care a fost numit mitropolit al Românilor din Macedonia întrégă şi al cre-

dincioşilor dintr'ênsa. Noroc bun! Noul convertit pórtă, după o curiósă coincidenţă, numele de Antim.

Se vede, că strălucirea patriarhului Antim Ţaţu nu a ajuns dela Fanar până la Cornul de Aur şi trebuia, prin voinţa lui Dumneḑeu, sĕ se creeze şi un al doilea Antim, în centrul oraşului de odinióră al Genoveḑilor, spre marea mulţămire a acelor ordoxĭ, carĭ au avut nenorocirea sĕ nu pótă se se împărtăşéscă de luminile patriarhului din fanar, Antim! Astfel, printre turma evlaviósă a stântului oraş, va fi pe viitor, dela marginile Bizanţului până la colinele Perei, şi lumina cea fără sfârşit a lui Antim, spre mărirea lui Dumneḑeu, pentru pĕcate ce numai Domnul scie!

După schisma bulgară şi consecinţele desastruóse ce au resultat, ar fi o copilăriă de şovinism din partea nóstră, décă ne-am deda la vociferărĭ, pentru lovitura ce ni-s'a dat de amicii Românĭ, contra celor ce au creat la Constantinopol faptul de ierĭ.

Nu! Faţă de vrednicĭ învingĕtorĭ, noi umiliţii trebue sĕ ne arătăm mai generoşĭ, decât ne-am arătat la 1870, faţă de Bulgarĭ. Trebue sĕ recunóscem succesul diplomatic al României şi sĕ felicităm pe demnii ei bărbaţĭ politicĭ, carĭ, din nimic, au creat o cestie naţională în Orient, contrar conducĕtorilor Elenismului, carĭ avênd totul în Orient în favórea lor, sunt în pericol de a îneca naţiunea într'un pahar cu apă!

Nu cercetăm ca copiiĭ ca până acum, ce folos practic ar puté sĕ aibă România în Macedonia. Acésta o privesce. Fiă himeră, fiă realitate pentru România cestiunea macedonénă, acésta, pentru noi Grecii, este cu totul indiferent.

Vedem mărimea pagubei naţionale, ce ni-se face prin crearea unei nouă naţionalităţĭ în Macedonia şi prin stirbirea drepturilor Patriarhiei Ecumenice în urma desertărei Bulgarilor, Sêrbilor şi fatalmente şi a Românilor; ea se mărginesce în curtea săracă a săracului Fanar!

Póte chiar, cu timpul, Patriarhia Ecumenică sĕ deviă şi mai neînsemnată decât chiar Mitropolia Macedo-Română!

Fiind-că Exarhia Bulgariei, viitórea a Serbiei şi Mitropolia României la Pera vor totdéuna sub scutul Statelor respective, Patriarhia ecumenică, neputinciósă prin ea însăşĭ şi părăsită de toţĭ, va trăi numai prin mila Portei Suverane, care naturalmente, nu înţelege de loc ca Legaţiunea grécă sĕ se amestece la administrarea Fanarului.

Dintr'o asemenea desunire, făcută ierĭ la Constantinopol, nu este greu sĕ prevedem şi urmările desastruóse ce vor resulta sub punctul de vedere naţional contra elenismului din Orient.

Acelaşĭ Antim, pe care presa română din nesciinţă, îl critică ca fiind grec, va deveni conducĕtorul unei pleiade de clericĭ contra Grecilor, décă şi după acéstă nenorocire nu vom arăta în viitor minte sănătósă.

Sĕ nu uităm că marele şi vestitul preşedinte al Sinodului bulgar, Grigorie, era diacon al Patriarchiei nóstre şi nu cunoscea nicĭ o vorba slavonéscă, şi cu tóte acestea în puţin timp deveni cel mai fanatic Bulgar.

Sĕ nu credeţĭ că nu se va întêmpla acelaşĭ lucru şi cu Antim dela Pera, care necunoscênd nicĭ un cuvênt românesc, va declara că nicĭ-odată nu a învĕţat limba grécă şi că din moşĭ strămoşĭ este curat Român.

Dér, după lovitura ce am primit ierĭ fi-vom în stare sĕ arătăm înţelepciunea potrivită cu nenorocirea? Lega-vom conform sciinţei, rana, spre a preveni cangrena generală?

Intâia condiţie de micşorare a rĕului va fi sĕ nu facem din fanatism ca noua naţionalitate şi noua Mitropolie sĕ se arunce în braţele erarchiei bulgăresci. Vociferările şi insultele nu folosesc întru nimic faţă cu faptele împlinite. Este de prisos sĕ spunem că Bulgarii ar primi acéstă naţionalitate ca aliată, cu o neprefăcută bucuriă.

Bulgarii cunosc ce folóse practice ar putea sĕ aibă România în Macedonia, şi precum până acum au conlucrat cu Mărgărit contra nóstră în Macedonia, cu mai multă mulţumire se vor alia astăḑĭ cu noua naţionalitate pentru a combate elenismul în Macedonia care, precum sciu fórte bine practicii Bulgarĭ, este unicul vrăjmaş şi antagonist al lor în acea ţéră. Din două rele sĕ preferim pe cel mai mic.

Se pansăm rana morală ce din pĕcate n-ea isbit din Contantinopol şi sĕ dăm mâna în mod sincer cu noua naţiune cu care, conlucrând, nu riscăm a perde în Macedonia ceea-ce ar câştiga Bulgarii, décă s'ar uni cu ea. Naţunea greacă are asupra nouei naţiunnĭ, proclamată de vicleana Pórtă spre a produce o nouă desbinare între poporale Orientului, drepturĭ de recunoscinţă şi de viéţă frăţéscă, pe carĭ nu trebue sĕ le pérdă, numai şi numai ca sĕ se foloséscă Bulgarii.

Al II-lea. Trebue că naţiunea, de urgenţă şi orĭ-cum va puté şi chiar cu pericol sĕ dea jos de pe tronul lui Hrisostom Fotie, Grigorie al V-lea şi Ioachim al III-lea, pe fricosul acela şi fără suflet bĕtrân, care era ursit prin laşitatea lui sĕ necinstéscă şi sĕ pângăréscă istoria Bisericei ortodoxe şi numele strălucit al naţiunei în care din nenorocire aparţine.

Décă naţiunea nóstră nu a devenit cu totul bizantină în ultimele ḑile ale secolului al IX, este datóre, fără întârḑiere, sĕ desinfecteze tronul patriarchal, pe care s'a urcat pe neaşteptate ales fiind cel mai ordinar şi mai fricos dintre clericĭ ca patriarh al neamului ortodox.

Al III-lea. De mult timp, perḑênd orĭ-ce speranţă în bărbaţii politicĭ ai regatului Greciei, bunĭ numai sĕ debiteze vorbe late, o singură puternică voce avem sĕ adresăm către naţiunea grécă, rĕspândită pretutindenĭ:

„Intăriţĭ societatea naţională“.

Acésta e singura speranţă a desperatei nóstre naţiunĭ.

Luaţĭ curagiu şi împuterniciţĭ falanga acelor bărbaţĭ, carĭ în ḑile de putregaiu general, s'au însărcinat sĕ deştepte din amorţire neamul nostru şi sĕ-l conducă acolo, unde nu sunt socotite şi considerate „iradelele“ Turciei.

## Cestiunea Dardanelelor.

Presa din Rusia se ocupă, de când d-l de Nelidow se află la Petersburg, cu cestiunea Dardanelelor. *„Petersburgskija Wiedomosti“* a declarat ḑilele acestea că numai Rusia e stăpâna Dardanelelor. *„Gazeta Bursei“* a scris deja două articole în acelaşĭ sens. *„Nowoie Wremia“* cere încheiarea unei învoelĭ ruso-turcescĭ pentru a asigura Rusiei stăpânirea Dardanelelor. Acum a apărut într'o revistă lunară din Petersburg *„Mesagerul European“*, un articol al consilierului intim Martens, care e profesor de drept internaţional şi membru în comitetul savanţilor de pe lângă ministerul de externe al Rusiei.

In articolul acesta, savantul rus descrie politica orientală a Ţarului Nicolae I şi dă explicaţii nouĕ asupra originei cestiunii Dardanelelor şi asupra părerilor actuale ale cercurilor conducĕtóre din Rusia în cestiunea acésta. Étă ce scrie Martens:

„Prin anii 1825 — 1830 diplomaţia rusă nu refusa ideia de a deslega cestiunea orientală în favorul Rusiei. Un curent opus fù însĕ destul de tare ca sĕ predomine. Se admise ideia că e fórte favorabil pentru Rusia de a avé în vecinătate şi pe rĕscrucciul care duce spre marea Mediterană un stat slăbit print'run şir de rĕsbóie nenorocite şi conflicte inevitabile cu unele state europene.

Ţarul Nicolae I nu numai că nu simpatisà, prin urmare, cu planul de a distruge imperiul otoman, ci credù de a sa datoria sacră de a-l sprijini cu tóte puterile sale. Dintre puterile continentale nicĭ una nu era atuncĭ dispusă sĕ se amestece în cestiunea orientală. Rĕmase decĭ numai Anglia, dér şi ea se ţinea reservată faţă cu intenţia Rusiei.

„Atuncĭ se întêmplà ceva neobicĭnuit. Abia se sfîrşise rĕsboiul ruso-turc din 1828 care adusese trupele rusescĭ până aprópe de zidurile Constantinopolei, şi Rusia îşĭ trimise flota mării Negre pentru a apĕra pe Sultanul contra rebelilor din Egipt. Turcia era salvată, dér îşĭ plăti scăparea în două rĕsbóie sângeróse (1855 şi 1877.) Evenimentele acestea au făcut însĕ ca flota rusă sĕ rĕmână închisă în marea Neagră.

„Pentru a apreţia pe deplin importanţa acestei restricţiunĭ, care nu esistă pentru nicĭ o altă putere, sĕ ne închipuim numai, că ar esista o învoială internaţională după care flota rusă din marea Baltică n'ar fi îndreptăţită sĕ trécă în marea de Nord şi ar fi mărginită sĕ rĕmâe numai în golful finlandez şi marea de Rĕsărit. In aceeaşĭ situaţiă se află flota din marea Négră, pe care Rusia n'a putut'o trimite în Oceanul Pacific cu prilejul ultimelor evenimente din estremul Orient.

„Este în genere admis, că restricţia acésta e una din consecinţele cele mai nenorocite ale rĕsboiului din Crimeia şi a concesiunilor pe carĭ Rusia a trebuit sĕ le facă faţă cu coaliţia duşmanilor. Părerea acésta este însĕ greşită. Cum dovedesc actele, Rusia a obţinut, în anul 1841, cu puterile ei proprii şi cu multă casnă din partea diplomaţilor ei, închiderea Dardanelelor. Şi acésta s'a făcut sub influenţa aceleaşĭ idei nenorocite, care a hotărît pe Rusia sĕ salveze Turcia în anul 1833.

„Din anul acesta politica rusă a apărut cu un principiu, a cărui realisare a iritat cu încetul opiniunea Europei contra Rusiei, a silit împĕrăţia Ţarilor sĕ se amestece în afacerile interióre ale tuturor ţĕrilor, sĕ conducă trupele rusescĭ în Ungaria şi a provocat în fine rĕsboiul din Crimeia.

„In anul 1833 Nesselrode scrie: „Principiul politicei nóstre ne silesce de a întrebuinţa tóte puterile nóstre spre a întări puterea nóstră acolo, unde e slăbită şi a-o apĕra orĭ unde e atacată pe faţă“.

„Principiul acesta apĕră şi pe Turcia de peire, deşi Rusia ar fi putut sĕ procedeze mai uşor prin anii 1830—1835 la lichidarea Turciei. După ce Rusia comisese greşéla acésta, au venit şi altele.

„După ce Rusia apărase pe Sultanul turcesc şi o ţéră în plină descompunere şi se pusese însă-şĭ în contraḑicere cu mersul istoric al lucrurilor, Rusia încheià cu Turcia un tratat de alianţă, ale cărui articole secrete obligau Pórta sĕ nu permită corăbiilor de rĕsboiu trecerea Dardanelelor.

„Când nisce trupe rusescĭ debarcară la Scutari şi diplomaţia rusă comunicà Angliei conţinutul convenţiunii, lord Palmerston bătù alarma. El îşĭ închipui, că la Constantinopole se creasе un protectorat rus, ca şi cel pe care-l esercită acum Anglia. Diplomaţia rusă îşĭ dete tóte silinţele sĕ risipéscă bănuiala acésta, indicând ca dovadă a intenţiunei sincere a Rusiei, de a sprijini Turcia numai în interesul acesteia, acel articol secret, pe care l interpretà în sensul, că strîmtórea e închisă şi pentru flota de rĕsboiu a Rusiei.

„Contele Nesselrode făcuse declaraţia următóre: „Pórta nu va permite intrarea în Dardanele nicĭ unei corăbii de rĕsboiŭ străine şi nu va face nicĭ-odată o deosebire între stindardul rus şi a altor State“.

„Dér sprijinirea Turciei fără planurĭ de protectorat şi restricţia ce Rusia impunea ea însăşĭ flotei sale se contraḑiceau intr'atât cu interesele Rusiei, încât guvernul engles era convins, că aci se ascunde ceva. Lord Palmerston adresà chiar ambasadorului rus întrebarea următóre: „Décă tratatul acesta nu vĕ aduce nicĭ un folos, de ce l'aţĭ încheiat?“

„Intrebarea acésta îndreptăţită sili diplomaţia rusă sĕ esplice şi mai pe larg desinteresarea politicei orientale a Rusiei şi resultatul acestor silinţe fù convenţia din 1841, care întinse restricţia nu numai asupra Dardanelelor, ci şi asupra Bosforului şi deveni o mĕsură internaţională obligatóre în urma unei învoelĭ speciale cu Turcia.

„De atuncĭ“ — încheià Martens — „esistă faptul ciudat prin nedreptatea şi desavantagiul sĕu: în casul unui rĕsboiu cu Rusia flotele străine ar intra libere în marea Négră; Rusia însĕ nu-şĭ póte întrebuinţa flota din marea Négră nicĭ în timp de pace. Astfel Ţarul Nicolae I nu a atins scopul urmărit prin tratatul secret din 1833. El voia sĕ àpere cósta rusă a mării Negre contra unor atacurĭ duşmane; rĕsboiul din Crimeia a dovedit Rusiei contrariul“.

## ULTIME SCIRI.

**Bucurescĭ**, 10 Dec. Astăḑĭ a interpelat senatorul Exarcu în Senat asupra sentinţelor sinodale, prin carĭ s'a suspendat Metropolitul-Primat. Ministrul cultelor a declarat, că va rĕspunde peste trei ḑile.

S'a lăţit scirea, că tractările de împăcare dintre guvern şi d-l Fleva au fost rupte cu desĕvîrşire, şi că cel din urmă va începe din nou campania în contra guvernului.

**Constantinopol**, 10 Dec. Scirea, că s'ar fi interḑis oficiarea liturgiei în limba română, nu este întemeiată. In urma binevoitórei şi înţeleptei atitudinĭ a Inaltei Pórte, nu s'a ivit până acum nicĭ o schimbare în acéstă afacere. Până la resolvarea afacerei, în noua capelă română nu se va oficia serviciu divin public. Metrepolitul Antim va locui şi de aci încolo în casa unde se află capela grecéscă.

**Milano**, 10 Dec. S'a lăţit scirea la bursa de aicĭ, că *noul preşedinte al Statelor Unite americane, Mac-Kinley, a fost asasinat.* Scirea acésta însĕ nu s'a confirmat până acuma.

**Londra**, 10 Dec. Se asigură, că încurênd flota ruséscă englesă şi francesă va forţa trecerea Dardanelelor pentru ca sĕ constrîngă pe Sultanul, de-a duce în deplinire reformele promise. Se urméză tractările în privinţa acésta între marile puterĭ.

## DIVERSE.

**Hotărîre grabnică.** Istoria căsĕtoriei scriitorului Dufresny este următórea: Intr'o ḑi venì la el spălătorésa după 300 lire, ce i-le datorea. Spălătorésa însĕ nu s'a îndestulit cu atât, că Dufresny i-a dat cheia odăiei ḑicêndu-i: „Bine, rĕmâi dér aci! Eu numai după opt ḑile mĕ voiu re'ntórce acasă. Dér spune-mĭ numai: Pentru-ce îţĭ trebue aşa urgent banii?“ — „Voesc sĕ mĕ mărit şi-mĭ trebue banĭ!“ — „Ce? cu 300 lire voescĭ sĕ te măritĭ?“ — „Nu am eu numai 300 lire, ci mai am încă acasă 2700 lire“. — „Şi pe cine iai de bărbat?“ — „Pe un servitor.“ — „Pe un servitor? Eu sunt mai mult ca un servitor, adă încóce cele 2700 lire şi eu numai decât te iau de soţiă!“ Fata cu bucuriă s'a învoit numai decât şi curiósa părechiă deja în aceeaşĭ ḑi s'a şi cununat. Că óre fericită a fost acea căsĕtoriă, despre acésta nu spune nimic scriitorul Dufresny.

**Femeile în America.** Ḑilele acestea a apărut, la Paris, o carte întitulată „Société americaine“, şi scrisă de d-şóra M. Dugard. Autóra a călĕtorit prin tótă America şi studiază de mai mulţĭ anĭ societatea americană. După ce face istoricul desvoltărei drepturilor ce li-s'a acordat femeilor, autóra face o statistică prea interesantă. Arată anume, că în anul 1869, în tótă America, era un singur avocat-femee: d-na Arabela Mansfield, căreia tribunalul din Iowa i-a şi acordat dreptul de a pleda. In alte State la acea epocă, nu se acordase încă femeilor dreptul de a pleda înaintea instanţelor judecătorescĭ. Aḑĭ, când acest drept le este acordat, în Statele-Unite, numĕrul femeilor advocaţĭ se urcă la 150. In anul 1849, în tótă America, a fost o singură femee-doctor. Astăḑĭ sunt peste 4500. Tot aşa în present, sunt în America 900 femei jurnaliste, 2800 literate, 10,000 artiste (pictorĭ şi sculptorĭ), 35,000 musicante, 93,000 funcţionarĭ la birourĭ de espediţie, 145,000 şefĭ în birourĭ comerciale şi 252,822 profesóre.

## Literatură.

**Calendarul „Lumei ilustrate“** e unicul în privinţa conţinutului sĕu interesanşi frumos. Chiar acelora, carĭ nu obicĭnuesc întrebuinţarea calendarelor, încă le este folositor pentru bogatul sĕu cuprinde anecdote, pentru partea umoristică, precum şi pentru povestirile şi novelele sale. Pe lângă acésta conţine 121 de ilustraţii care-i alcătuesc o adevĕrată podóbă. Intre altele găsim familia regală, toţĭ miniştrii, Fleva, Delavrancea, Speranţă şi alţĭ 30 scriitorĭ, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română. Preţul acestui calendar este numai de 70 cr. Ediţia simplă 45 cr. Se vinde cu acelaş preţ la toţĭ librarii precum şi la editorul Ig. Hertz, Bucurescĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

### Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Decemvre 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 122.25 |
| Renta de corône ung. 4% . . . | 99.10 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 122.25 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.10 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 120.20 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 97.30 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 97.15 |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 151.35 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin. | 136.50 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 101.30 |
| Renta de argint austr. . . . . | 101.35 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 122.75 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . | 143.50 |
| Acţii de ale Băncei austro-ungară. | 934.— |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit. | 403.50 |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit. | 366.75 |
| Napoleondorĭ . . . . . . . | 9.54 |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 58.85 |
| London vista . . . . . . . | 119.90 |
| Paris vista . . . . . . . . | 47.50 |
| Rente de corône austr. 4%. . . | 100.50 |
| Note italiene . . . . . . . | 45 45 |

### Cursul pieţei Braşov.

Din 11 Decemvre 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.47 | Vênd. | 9.50 |
| Argint român. | Cump. | 9.44 | Vênd. | 9.47 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.50 | Vênd. | 9.54 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.63 | Vênd. | 5.66 |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 126.— | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. | —.— | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | —.— | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | 100.75 | Vênd. | 101.75 | |

Nr. 17331—1896

## Publicaţiune.

Se aduce la cunoscinţa publică, cumcă conform conclusului representanţei comunale orăşenescĭ din **10, 11 şi 12 Septemvre a. c.** deja întrat în putere de drept, s'a statorit şi se va incassa, în puterea art. de lege XLIV din 1883, un arunc comunal de 28% ca quota pentru acoperirea deficitului budgetului oraşului Braşov pro 1897.

Braşov 4 Dec. 1896.

1132,2—2 **Magistratul orăşenesc.**

Nr. 17169—1896.

## PUBLICAŢIUNE.

Se escrie concurs pentru postul unei móşe pentru Dîrste, Nou, Timiş şi Predeal, cu locuinţa stabilă în Dîrste.

Leafa anuală: 60 fl. şi banĭ de locuinţă 24 fl.

Reflectantele pentru postul acesta, care este de a se ocupa cu 1 Ianuarie 1897, au de a-şĭ aşterne petiţiunile provĕdute cu timbrul prescris şi instruite cu diploma de móşe valabilă pentru teritoriul ungar cel mult până în **15 Decemvrie a. c.** după prânz la 1 óră acestui magistrat.

Braşov, 30 Noemvrie 1896.

1127,2—2 **Magistratul orăşenesc.**



# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

### Budapesta — Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Tren mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | | | Tren de persón. | Tren mixt | Tren accel. | Tren accel. | Tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10.— | 8.05 | | 8.05 | 2 00 | pl. | Viena . . . | sos. | 1.55 | | 1.55 | 7.20 | 6.20 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | **Budapesta** | | 7.— | | 7.40 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4 16 | 5.10 | 9.02 | 11.19 | | Szolnok . . | | 3.37 | | 5.31 | 11.44 | 4.28 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 11 33 | 12.47 | | P.-Ladány . . | | 1.19 | | 3.56 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.11 | sos. | Oradea-mare . | pl. | 11.04 | | 2.37 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | 1.22 | 2.06 | 2.18 | pl. | | sos. | 10.44 | 8.00 | 2.31 | 8.38 | 11.17 |
| 4.38 | 7.43 | 2.19 | 3.03 | 2.50 | | Mezö-Telegd . | | 10.07 | 7.10 | 2 01 | 8.11 | 10.42 |
| 5.20 | 8.18 | 3.32 | 3.45 | 3.26 | | Rév . . . . | | 9.30 | 6.13 | 1.34 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | 3.51 | 4.06 | | | Bratca . . . | | 9.10 | 5.38 | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 5.13 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia . . . | | 8.32 | 5.49 | 12.52 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 6.14 | 5.32 | 4.50 | | B.-Huiedin | | 7.54 | 4.59 | 12.20 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 7.32 | 6.24 | | | Ghârbău . . | | 6.54 | 3.18 | | | 7.37 |
| 8 34 | 10.37 | 8.21 | 6 59 | 5 55 | sos. | Cluşiu . . . | pl. | 6.13 | 2 23 | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| 8.49 | Tr. prs. 11.10 | 8.40 | 2.17 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.24 | 10.45 | tr. pers. 4.35 | 6.45 |
| 9.06 | 11.27 | 9.09 | 2 52 | 6.27 | | Apahida . . | | | 5.02 | | 4.03 | 6.27 |
| 10.12 | 12 30 | 10.40 | 4 45 | 7.27 | | Ghiriş . . . | | Tr. expr. Teiuş Arad Budapest | 3.37 | 9.23 | 2.55 | 5.12 |
| 10.42 | 12.57 | 11.25 | 5.39 | 7.50 | | Cucerdea . . | | | 3.06 | 8.49 | 2.25 | 4.33 |
| 11.01 | 1 09 | 11.49 | 6.08 | | | Uiuóra . . . | | | 2.49 | | 2.08 | 4.27 |
| 11 09 | 1.16 | 11.59 | 6 19 | | | Vinţul de sus | | | 2.41 | | 2.00 | 4.20 |
| 11.31 | 11.40 | 12.29 | 6.57 | 8.17 | | Aiud . . . | | | 2.17 | 8.23 | 1.38 | 3.59 |
| 11.48 | 11.55 | 12.55 | 7.30 | 8.33 | sos. | Teiuş . . . | pl. | 3.36 | 1.55 | 8.06 | 1.17 | 3.38 |
| 12.05 | | 1 30 | | 8.38 | pl. | | sos. | 3.18 | 1.29 | | 12 57 | 3.06 |
| 12.33 | | 2.08 | | | | Crăciunel . . | | | 12.55 | | 12.32 | 2.40 |
| 12.47 | | 2.27 | | 9.09 | | Blaşiu . . . | | 2.48 | 12.40 | | 11.59 | 2.26 |
| 1.18 | | 3.11 | | | | Micăsasa . . | | | 12.01 | | 11.28 | 1.54 |
| 1.34 | | 3.31 | | 9.42 | sos. | Copşa-mică . | pl. | 2.15 | 11.41 | | 11.10 | 1.35 |
| 2.13 | | 3.46 | | 9.44 | pl. | | sos. | 2 12 | 11.14 | | 11.05 | 1.01 |
| 2.32 | | 4.08 | | 9.59 | | Mediaş . . . | | | 10.55 | | 10.48 | 12.45 |
| 3.04 | | 4 45 | | 10.22 | | Elisabetopol . | | 1.40 | 10.21 | | 10 18 | 12.16 |
| 3.40 | | 5 27 | | 10.51 | | Sighişóra . . | | 1.06 | 9.42 | | 9.43 | 11.33 |
| 4.03 | | 6 12 | | 11.12 | | Haşfalĕu . . | | 12.52 | 9.12 | | 9.19 | 11.16 |
| 5.34 | | 7.50 | | 12.26 | | Homorod . . | | 11.54 | 7.45 | | 7.38 | 10.03 |
| 6.12 | | 8 37 | | 12.58 | | Agoştonfalva . | | | 7.02 | | 7.22 | 9.25 |
| 6.41 | | 9.07 | | 1.15 | | Apaţa . . . | | 11 11 | 6.36 | | 6.48 | 9.01 |
| 7.16 | | 9.40 | | 1.34 | | Feldióra . . | | | 5.58 | | 6.33 | 8.28 |
| 8.-- | | 10.25 | | 2.09 | sos. | Braşov . . . | pl. | 10.10 | 5.08 | | 5.57 | 7.48 |
| 3.55 | | 11.— | | 2 19 | pl. | | sos. | 10.05 | 5.20 | | | 9.08 |
| 4.40 | | 12.26 | | 3 01 | | Timiş . . . | | 9.39 | 4.14 | | 5.20 | 8.28 |
| 5.10 | | 1 11 | | 3.31 | | **Predeal** . | | 9.12 | 3.32 | | 4.14 | 8.01 |
| 12.00 | | 8 30 | | 9.30 | sos. | Bucurescĭ . . | pl. | 5.35 | 9.15 | | 3.32 | 3.15 |

### Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

| Tren mixt | Tren de persón. | Tren de persón. | Tren de persón | | | | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.30 | 8.10 | 3.11 | 10.59 | pl. | Cucerdea . . | sos. | 7.45 | 2.36 | 8.31 | 12.42 |
| 3 19 | 8.51 | 3.52 | 11.40 | | Ludoş . . | | 7.02 | 1.58 | 7.38 | 9.59 |
| 4 12 | 9.37 | 4.37 | 12.26 | | Cipău . . | | 6.28 | 1.19 | 6.55 | 11.01 |
| 5.12 | 10.27 | 5.26 | 1.14 | sos. | Oşorhei . . | pl. | 5.34 | 12.25 | 5.50 | 9.54 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 9 35 |
| 7.14 | 12.16 | 7.14 | | sos. | Regh.-săs. . | pl. | | 7.54 | 3.30 | 8:05 |

### Ghiriş — Turda

| tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. | | tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11.— | 5.— | 10.21 | Ghiriş . . . . . . | 5.05 | 10.30 | 3.20 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 5-20 | 10.41 | Turda . . . . . . | 4.45 | 10.10 | 3.00 | 8.52 |

### Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

| tren de persón. | Tren mixt | tren de persón. | tren mixt | | | | | | tren mixt | Tren mixt | tren de persón. | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4.45 | 11.55 | 7.10 | | pl. | Copşa mică . | sos. | | 9.34 | 3.05 | 6.25 | 12.35 |
| 3.57 | 6.35 | 1.25 | 8.50 | 3 13 | | Ocna . . . | | | 8.11 | 1 27 | 5.07 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.48 | 9.15 | 3 39 | sos. | Sibiiu . . . | pl. | | 7.44 | 12.57 | 4.40 | 10.30 |
| | 4.34 | | 2.05 | | pl. | | sos. | | 7.29 | Marţa şi Vinerea | | 8.57 |
| | 6.16 | | 3.58 | | | Avrig . . . | | | 6.02 | | | 7.16 |
| | 8.42 | | 6.35 | | sos. | Făgăraş . . | pl. | | 3.28 | | | 4.30 |

### Simeria (Piski) — Hunedóra

| tren mixt | tren mixt | tren mixt | tren mixt | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria . . . . . . | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna . . . . . . | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12 20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra . . . . . | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Braşov — Zêrneştĭ

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | | Braşov . . . . . . | 7.44 | 1.29 | |
| 10.28 | 6.36 | | Zêrneştĭ . . . . . | 6.20 | 12.05 | |

### Mureş-Ludoş — Bistriţa

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.— | Numai Lunia comunică 9.10 | 4.20 | Mureş-Ludoş . . . . | 6.46 | 7.21 | Numai Vinerĕ circulă |
| 5 03 | 10.28 | 5.35 | Zau . . . . . . . | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | 12 41 | N. Marţa comunică | Ţagu-Budatelic . . . | Circulă numai Marţa | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie . | | 3.44 | 8.46 |
| 8 33 | 3.02 | | Lechinţa . . . . . | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | 3.41 | | Ş.-Măghiăraş . . . . | | 2.01 | 6.52 |
| 9.59 | 4 55 | | Bistriţa . . . . . . | | 1.16 | 5.55 |

### Arad — Timişóra

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.25 | 5. | | Arad . . . . . . | | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.15 | 6.14 | | Vinga . . . . . | | 9.42 | 3.01 | 10.11 |
| 8.01 | 1.10 | 7.39 | | Timişóra . . . . . | | 8.20 | 2.— | 9.10 |
| 12.47 | 8 47 | 12 27 | 5.10 | Seghedin. . . . . | 6 05 | 2.30 | 10 05 | 2.15 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 2.15 | pl. | Sibiiu . | sos. | 7.10 | 9.20 |
| 5.42 | 2.27 | „ | Selemberk | „ | 6.57 | 9 07 |
| 6.06 | 2.51 | „ | Cisnădie | pl | 6.36 | 8.46 |

### Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 3.22 | 11.08 | Sighişóra . . . | 9.51 | 5.32 |
| 3.54 | 11.48 | Haşfalĕu . . . | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-sĕcuesc. | 7.15 | 3.— |

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.